

FØROYSK LESANDI

Vit spyrja lesandi og liðug...

Jóannes Norðberg Poulsen

LESANDI

BA í Teknoantropologi,
Aalborg Universitet í
Keypmannahavn

Hví ert tú farin undir eina útbúgving?

– Hungurin eftir lærdómi, og ein upplagdur møguleiki at fáast við síni áhugamál, hevur verið umráðandi. Upprunaliga, eri eg tó nokk farin undir útbúgving - fyrri at skapa mær eitt virði á arbeiðsmarknaðinum, og sostatt tryggja mína framtíð.

Hvørji eru útlitini fyrri permanentari búseting í Føroyum?

– Tað er altíð torført hjá mær at hugsa so langt fram. Eg havi lyndi at leggja dent á politiskan opinleika, starvmøguleikar – hvar eg kann finna íblástur, og hvar bestu korini eru fyrri íverksetan. Her lýkur Keypmannahavn øll míni ynskir. Eg siggi tó, at ein sunnari íverksetanarmentan tekur seg fram í Føroyum. Hettar virkar lokkandi. Útlitini eru tó ivasom. Eg havi ein ógvuliga pragmatiskan hugsanarhátt fyrri hesi avgerð. Hóast hettar, droymi eg um, at verða við til at gera Føroyar til eitt oddaland.

Hvør er tín støða til, at nógv fara undir víðari lesnað?

– Eg haldi, at tað er sera sunt fyrri fólk at fara út í heim at lesa. Aldri áður hevur vitan verið meiri umráðandi, og aldri hevur hon verið lættari at nema sær. Eg vil ikki tilræða øllum at fara undir víðari lesnað, men um hugurin er har, so er bara at fara í gongd. Eg meti tað tó verða sera umráðandi, at fólk venda heimaftur eftir antin loknan lesnað ella royndir uttanlands. Á tann hátt kunnu vit saman verða við til at menna og fremja íverksetan, opinleika, og tryggja betri kor til eitt betri samfelag.

» **Eg droymi um, at verða við til at gera Føroyar til eitt oddaland**

Schønning Eysturoy

LESANDI

BA, International Business
við Sponskum, Regent's
University, London

Hví ert tú farin undir eina útbúgving?

– Við útbúgvingini hjá mær vóni eg fyrst og fremst at menna mínar førleikar innan eitt øki, sum hevur mín áhuga. Øktu førleikarnir skuldu gjarna givið mær fleiri møguleikar á arbeiðsmarknaðinum.

Hvørji eru útlitini fyrri permanentari búseting í Føroyum?

– Eg vóni at fáa eitt starv, sum er viðkomandi fyrri mína útbúgving og leggur seg at mínum áhuga. So, eftir loknan lesnað kundi eg hugsað mær at nomið mær royndir uttanlands fyrst og so finna mær eitt viðkomandi starv í Føroyum. Men eg hevði einki havt ímóti at havt Føroyar sum ein basa og síðani arbeitt úti í heimi.

Hvør er tín støða til, at nógv fara undir víðari lesnað?

– Tað er ógvuliga gott, at nógv fólk eru farin at lesa. Útbúgving førir eitt land frameftir. Eg haldi, at Føroyar kanska hava hugsað ov nógv í spurninginum um, hvat vit kunnu brúka tey lesandi til, heldur enn at hugsa, hvussu vit kunnu gera okkum dælt av teimum lesandi. Fara vit at brúka førleikarnar hjá teimum lesandi, verður tað eitt stórt framstig.

Steinar Patursson

LIÐUGUR

BA Politics & International
Relations,
University of Reading

Arbeiðir sum barrvørur.

Hví ert tú farin undir eina útbúgving?

– Ti eg hevði áhuga fyrri evninum og hugsaði, at eg kundi akra tað sama royna at fáa eina karrieru innan fyrri okkurt, ið eg hevði áhuga fyrri. Samstundis tóktist tað, sum at útbúgvingin kundi lata rættiliga nógvar hurðar upp. Skiljast upp á tann mátan, at tey, ið hava útbúgvingina, hava nokk so breið karrieruval.

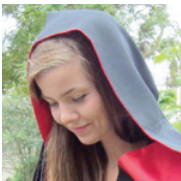
Hvørji eru útlitini fyrri permanentari búseting í Føroyum?

– Tey eru 50/50. Eftirsum at Føroyar eru so litlar, so er mest líkt til, at útbúgvingin skal brúkast innan tað almenna. Men innan tað almenna eru ikki so nógvar stórvirki at fáa, ið tørva mína útbúgving. Fáir eg eitt hampiligt starv, so verði eg verðandi.

– Hvør er tín støða til, at nógv fara undir víðari lesnað?

– Fólk skulu gera sær greitt, at uttan so at tað, ið tey ætla sær at lesa, er nakað, ið er tørvur á her heima, so kann ein lang útbúgving fara fyrri skeyti.

Bára Mørkøre

LIÐUG

Philosophy & Cognitive
Science, University
of Sussex, Brighton

Arbeiðir niðursetta tíð sum heilsurøktari, ímeðan hon leitar sær eftir arbeiði, sum leggur seg tættari at hennara útbúgving.

Hví ert tú farin undir eina útbúgving?

– Tað var ongantíð ein spurningur um eg skuldi fara undir víðari útbúgving, men heldur hvørja. Møgu-leikarnir eru nógvir, og eg helt tað vera spennandi at lesa eitt relativt nýtt fak sum Cognitive Science og nema nýggjastu vitanina um heilan, og samstundis lesa klassisku heimspekingarnar og fara analytisku førleikarnar yvir á nýtt tilfar. Tað virkaði altíð sum ein natúrlig leið fyrri meg at fara í holt við miðnám eftir fólkhaskúla, bachelor eftir miðnám, og næst á skránni er at fara í holt við eina master. Kanska skúlaskipanin er bygd soleiðis, ella kanska var tað bara mín tulking av henni.

Hvørji eru útlitini fyrri permanentari búseting í Føroyum?

– Enn havi eg ein tørv á arbeiðsroyndum og eg ætli eisini undir víðari lesnað, og til tess eru fleiri møguleikar her í Onglandi, men tá útbúgvingin er lokin, hevði mær dámt best at funnið eitt starv í Føroyum, men tíðin má vísa, hvørji útlitini eru fyrri hesum.

Hvør er tín støða til, at nógv fara undir víðari lesnað?

– Tað má vera samsvar millum at eggja ungdóminum at fara út í heim at útvega sær nýggja vitan og førleikar; og so hvat bíðar teimum hinumegin. Tað kann til tíðir tykjast, sum samfelagið nærum ber agg til tey, ið ikki koma aftur til Føroyar, tá arbeiðsmarknaðurin ikki rúmar teimum. Men tað er ongin ivi um, at henda tvístøðan hevur verið háseti í eina tíð, og hetta hevur havt eina hugburðsbroyting við sær. Eg havi í tey trý árin, eg havi lisið uttanlands, lagt merki til, at spurningarnar hava flutt seg frá, »ætla tú at koma heim aftur«, til »hvat kanst tú brúkast til, Tá tú kemur heim aftur«.

Nærum eingin arbeiðsleysur lærari

Sambært hagtølunum hjá Studna, vóru 206 føroyingar undir lesnaði innan lærarayrkið í skúlaárinum 2013-2014, og í tíðarskeiðinum 22. oktober – 19. november í ár var bert ein starvslýsing at finna, ið hevði læraraútbúgving sum setanarkrav

Mortan Østerø

Tá ið eg leggi tølini fram fyrri Herálv Jacobsen, formann í Føroya Lærarafelagi, tykist hann ikki bilsin á málinum. – Hasi tølini eru ógvuliga høg, men marknaðurin er kanska mettaður, viðgongur Herálvur Jacoben.

Hann vísir tó á, at hóast tað eru fáir lærarar – og serliga ikki ungir lærarar – sum eru at síggja í ALS skipanini, so veit hann um nógvar

lærarar, ið hava leitað sær í onnur stórvirki enn lærarayrki. Við øðrum orðum kann talan vera um strukturelt arbeiðsloysi, heldur enn lærarar uttan arbeiði.

Skerjing av lærarum tekur burtur fjølbroytni

– Sjálvt um marknaðurin kanska er mettaður fyrri lærarar, so vildi eg mett, at ábyrgdin liggur hjá politikkarunum. Vit síggja, at næm-

ingatalið á læraraútbúgvingini er tað sama, hóast tímatalið – og ársverkini – hava verið fyrri stórum sparingum seinastu árin. Leysliga mett, so eru eini 50 ársverk horvin. Hetta kann sjálvandi skapa óhepnar fløskuhálsar, sigur Herálvur Jacobsen.

Tó at alsamt fleiri lærarar gerast um boðið, so metir Herálvur Jacobsen ikki, at tað er skilagott at avmarka talið av útbúnum lærarum.

Hægri tal av næmingum merkir nevniliga, at til ber at bjóða fleiri lærugreinar til tey lesandi. Hinvegin átti nógvar stórvirki dentur at verið lagdur á eftirútbúgving av verandi lærarum.

– Núverandi næmingatalið er við til at skapa grundarlag fyrri undirtøku av einstøkum lærugreinum úti á setrinum – minka vit um næmingatalið, so er eisini sannlíkt, at fleiri lærugreinar fella burtur. Og tað

er alla tíðina neyðugt at styrkja læraraútbúgvingina, heldur enn at skerja hana, sigur Herálvur Jacobsen.

Hann vísir á, at tað oftani eru tær handaligu og kreativu útbúgvingar sum fella burtur, og tað kann skeikla fjølbroytni á læraraútbúgvingini.

– Spara vit hetta burtur, so missa vit eisini ta týðningarmikla fjølbroytni, sum læraraútbúgvingin hevur at bjóða. Eftirspurningurin

eftir lærarum er ikki nakað, sum tað ber til – politiskt ella búskaparliga – at gera nóg neyvar forsøgnir um til at spara tað burtur. Og tað er rúm fyrri nógvar fleiri læraraum í fólkhaskúlanum, sigur Herálvur Jacobsen at enda.

